

1. uzdevums (10 punkti)

Doti teikumi vienā no pano-takana valodām¹ un to tulkojumi latviešu valodā:

1. abi uxax	Viņš gulēja.
2. anbi txapa bedex	Viņš ķers zivis.
3. minbi tachi akek	Tu dzersi taši. ²
4. minbi bytyn akak	Tu dzēri buljonu.
5. mibi abadax	Tu skrēji.
6. ybi uxek	Es gulēju.
7. ybi munudak	Es deju.

1. jautājums (2 punkti) Pārtulkojiet šos teikumus:

8. **abi abadex**
9. **mibi uxak**

2. jautājums. Pārtulkojiet šos teikumus: (3 punkti)

10. **Es ķeršu zivis**
11. **Viņš dejoja**

3. jautājums (5 punkti) Izklāstiet savus novērojumus par šīs valodas gramatiku.

¹Šajā valodā runā mazāk nekā 400 cilvēku Brazīlijas rietumos. Pano-takana valodas iedala atsevišķajā Dienvidamerikas indiāņu valodu saimē.

²Taši ir tradicionāls dzēriens.

2. uzdevums (10 punkti).

Doti vārdi Brazīlijas portugāļu valodā³, to tulkojumi latviešu valodā, kā arī to pamazināmās formas. Iekavās ir norādīti artikuli, ar kuriem mēdz lietot attiecīgos vārdus.

1. obrigado (<i>paldies</i>)	obrigadinho
2. (o) tempo (<i>laiks</i>)	tempinho
3. (a) caneta (<i>pildspalva</i>)	canetinha
4. (a) juíza (<i>tiesnese</i>)	juizinha
5. (o) papai (<i>tētis</i>)	papaizinho
6. (a) vovó (<i>vecmamma</i>)	vovozinha
7. (a) Gabi (<i>Gabi, sieviešu vārda Gabriela variants</i>)	Gabizinha
8. (o) Pelé (<i>Pelē, vīriešu iesauka</i>)	Pelezinho
9. (o) Rafa (<i>Rafa, vīriešu vārda Rafaels variants</i>)	Rafinha

1.jautājums (5 punkti). Izveidojiet sekojošo vārdu pamazināmās formas!

10. depressa (*ātri*)
11. (o) sofá (*dīvāns*)
12. (o) cinema (*kino*)
13. (o) totó (*kucēns*)
14. (o) tatu (*tetovējums*)
15. (a) Eloá (*Eloā, sieviešu vārds*)
16. (a) Socorro (*Sokorro, sieviešu vārds*)

2.jautājums (5 punkti). Noformulējiet pamazināmo formu veidošanas noteikumus Brazīlijas portugāļu valodā!

³ Portugāļu valoda pieder pie indoeiropiešu valodu saimes romāņu grupas. Tajā runā vairāk nekā 220 milj. cilvēku visā pasaulē. Pastāv divi portugāļu valodas varianti – Brazīlijas variants, kurā runā vairāk nekā 200 milj. cilvēku Brazīlijā, un Eiropas (Portugāles) variants, kurā runā ap 20 milj. cilvēku Portugālē un dažās Āfrikas un Āzijas valstīs.

Simbols ´ virs patskaņiem apzīmē uzsvāru. Burtus ar uzsvāru izrunā nedaudz citādāk nekā bez tā.

3. uzdevums (15 punkti)

Doti skaitļa vārdi vienā no sinotibetiešu⁴ valodām un to vērtības jauktā secībā.

1. bxūmgū	A 5
2. rukrū kxeak txūme	B 19
3. sanrū kxeak txuruk	C 36
4. txūrū kxeak tuku	D 43
5. wirū kxeak naxsan	E 67

1. uzdevums (7 punkti) Nosakiet pareizās atbilstības!

2. uzdevums (3 punkti) Nosakiet sekojošo skaitļa vārdu vērtības!

6. **merū kxeak fiwi**

7. **rukrū kxeak tūza**

3. uzdevums (5 punkti) Pierakstiet sekojošos skaitļus dotajā valodā!

8. 33

9. 95

⁴Šajā valodā runā ap 80 tūkst. cilvēku netālu no Indijas un Mjanmas robežas. Sinotibetiešu valodu saime ir otrā izplatītākā pēc indoeiropiešu saimes. Tajā ietilpst pāri 400 valodām, tajā skaitā ķīniešu, tibetiešu un birmiešu valoda.

ū izrunā aptuveni kā latviešu *u* vārdā *šļupstēt*.

4. uzdevums (15 punkti)

Zemāk norādīts, kā zviedrs Svens Svensons⁵ izrunā dažus zviedru vārdus. Izruna ir pierakstīta vienkāršotā transkripcijā.

Vārda pieraksts	Svena izruna	Nozīme
agna	[aɲna]	uzspraust ēsmu
benigt	[beniɲt]	labdabīgi (apstākļa vārds)
egen	[egen]	pašam piederošs
flyga	[flyga]	lidot
flygning	[flygniɲ]	lidojums
följd	[føld]	sekas
hågnad	[hængnad]	žogs
jämmt	[jɛmt]	повно
lång	[loŋ]	garš
långt	[loŋt]	gari
lögn	[løɲn]	meli
lögnen	[løɲnen]	meli (noteiktā forma)
mogen	[mugen]	nobriedis
mogna	[mugna]	briest
plump	[plump]	rupjš
plumpt	[plumt]	rupji (apstākļa vārds)
regnig	[reɲnig]	lietains
rik	[rik]	bagāts
rikt	[rikt]	bagāti (apstākļa vārds)
sågen	[sɛgen]	teika
sågner	[sɛgner]	teikas
tunga	[tuŋa]	mēle
typisk	[typisk]	tipisks
agnen	?	ēsmas (noteiktā forma)
egna	?	pašam piederoši (daudzsk.)
lugn	?	mierīgs
lugna	?	mierīgi (daudzsk.)
lugnt	?	mierīgi (apstākļa vārds)
nämnd	?	komiteja
vågnatur	?	viļņu daba
?	?	tipiski (apstākļa vārds)

1. **jautājums (7 punkti).** Aizpildiet tukšās vietas!

2. **jautājums (8 punkti).** Izklāstiet novērojumus, kuri palīdzēja jums atbildēt uz 1. jautājumu.

⁵Simbols \emptyset apzīmē skaņu tuvu skaņai *o* vārdā *kļockas*; ϵ ir tuvs latviešu *e*; η izrunā kā latviešu *n* vārdā *mango* vai angļu *ng* vārdā *sing*; $\#$ un y ir abi līdzīgi *u* vārdā *šļupstēt*; j ir līdzskanis, kurš ir līdzīgs latviešu *j*.

5. uzdevums (25 punkti)

1.-11. video ierakstos ir doti vārdi dažādās zīmju valodās⁶. Zemāk doti to pieraksti vienā no starptautiski izmantotajām vienkāršotām⁷ zīmju valodu pierakstu sistēmām.

Video Nr. un vārda tulkojums	Pieraksts
1. Nedzirdīgs	0 3
2. Šķēres	v 3 ≈ N
3. Zobs	0 2
4. Garš	0 2
5. Krūtis	* 3 2 N
6. Tikties	2 3
7. Aizmirst	U, m ≈ 3
8. Tu	3 2
9. Īsts	0 2
10. Stress	* 0 2 3 N
11. Sniegs	* * 3 ≈ 3 N

1. jautājums (16 punkti)

Pierakstiet vārdus no 12.-19. video šajā pieraksta sistēmā! Lai jums nebūtu jāzīmē vai jākopē katrs simbols, simbolu vietā izmantojiet attiecīgo burtu no zemāk dotas tabulas. Piemēram vārdu “nedzirdīgs” no 1. video pierakstītu kā **NDB**.

12. Melns	
13. Indija	
14. Darbs	
15. Mongolija	
16. Atslābināties	
17. Smags	
18. Gliemezis	
19. Vakcīna	

A	○	F	∩	K	∪
B	≲	G	∝	L	V/
C	∋	H	∩	M	✱
D	⊂	I	∪	N	∣
E	V	J	≈		

#	Video saite	#	Video saite
1	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/29/130383.mp4	11	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/10/266619.mp4
2	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/21/235293.mp4	12	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/26/57869.mp4
3	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/7/341469.mp4	13	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/26/68263.mp4
4	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/13/89714.mp4	14	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/26/193680.mp4
5	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/64/494226.mp4	15	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/26/240281.mp4
6	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/13/50874.mp4	16	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/26/55221.mp4
7	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/13/48517.mp4	17	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/26/70751.mp4
8	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/21/54766.mp4	18	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/26/55669.mp4
9	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/13/63569.mp4	19	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/26/72257.mp4
10	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/13/522469.mp4	20	https://media.spreadthesign.com/video/mp4/26/82102.mp4

2. jautājums (3 punkti). Ne visus vārdus ir iespējams pierakstīt šajā sistēmā. Nosauciet divus iemeslus, kāpēc nav iespējams pierakstīt vārdu “bedre” no 20. video.

3. jautājums (6 punkti) Paskaidrojiet, ko apzīmē katrs no sekojošiem simboliem.

3.1.

3.2.

3.3.

3.4.

⁶Ir zināmas vairāk nekā 140 zīmju valodas, kuras lieto nedzirdīgo kopienas visā pasaulē. Daži no video redzamiem vārdiem ir amerikāņu zīmju valodā, un daži – latviešu zīmju valodā, taču konkrētā valodā neietekmē vārda pierakstu uzdevumā izklāstītajā sistēmā.

⁷Pastāv gan detalizētas zīmju valodu pieraksta sistēmas, kuras apraksta tajā skaitā arī sejas izteiksmes, gan vienkāršotas, kurās tas nav paredzēts. Vienkāršotās sistēmas izmanto, piemēram, zīmju valodu apgūšanas procesā.

Uzdevumu komplekta sastādītāji pateicas Aleksandram Berdičevskim, Annai Brikmanei, Irinai Česnokovai, Dmitrijam Dorožko, Jevgenijam Kapituļskim, Šonitai Koroļovai, Viesturam Lasmanim, Viktorijai Leimanei, Alīnai Maļinovskai /Krievija/, Aleksejam Peguševam, Natālijai Perkovai, Ilonai Prikulei, Simonai Striževskai un Maksimam Surovovam par uzdevumu testēšanu.

Uzdevumu autori: Žuāns Enrīke Fontešs /Brazīlija/ (1. uzd), Jevgenijs Kapituļskis (2. uzd), Aleksejs Peguševs (3. uzd.), Aleksandrs Berdičevskis /Zviedrija/ (4. uzd) un Irina Česnokova (5. uzd).

Uzdevumā #5 tika izmantoti videomaterāli no Spread The Sign vietnes: www.spreadthesign.com